

ΕΡΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑ

ΜΕΠ

Εξάμηνο: Εαρινό

Διδακτικές μονάδες ECTS: 3

Κωδικός: ΜΕΠ

ΩΡΕΣ: 2 θεωρία

Τύπος: ΜΓΥ (Μάθημα Γενικού Υποβάθρου)

Γλώσσα: Ελληνικά

Μάθημα: Επιλογής

Προαπαιτούμενα:

Εξαρτώμενα:

Σκοπός μαθήματος:

Το μάθημα έχει ως σκοπό να καταστήσει τους φοιτητές ικανούς να αναγνωρίζουν την έννοια της επιστήμης της Εργοθεραπείας και να διακρίνουν τις αρχές που την διέπουν.

Ο φοιτητής αποκτά εμπειριστατωμένη θεωρητική γνώση για την επιστήμη της εργοθεραπείας στην αντιμετώπιση νευρομυϊκών και ψυχοκοινωνικών διαταραχών.

Επίσης, ο φοιτητής αντιλαμβάνεται το ρόλο του εργοθεραπευτή ως μέλος της διεπιστημονικής ομάδας και το διακριτό ρόλο συνεργασίας με το φυσικοθεραπευτή.

Μαθησιακοί στόχοι: Ο φοιτητής με το πέρας των μαθημάτων θα είναι σε θέση να:

- γνωρίζει τις βασικές αρχές της εργοθεραπευτικής πρακτικής,
- γνωρίζει τους τομείς εφαρμογών της Εργοθεραπείας,
- γνωρίζει τα πεδία ενδιαφέροντος και τον στόχο της επιστήμης της Εργοθεραπείας,
- γνωρίζει τους τομείς της Εργοθεραπείας και τη διαδικασία μέσα από την οποία η Εργοθεραπεία παρέχεται,
- κατανοήσει την αλληλεπίδραση έργο-άτομο-περιβάλλον-μοτίβα εκτέλεσης-δεξιότητες,
- αντιληφθεί τις θεραπευτικές διαστάσεις του έργου και τη συμβολή του εργοθεραπευτή στην υγεία, στην ευημερία και την ταυτότητα του ατόμου,
- γνωρίζει τον διακριτό ρόλο του εργοθεραπευτή από τον φυσικοθεραπευτή στη διεπιστημονική ομάδα και τη συνεργασία με τον φυσικοθεραπευτή και τις άλλες επιστημονικές ειδικότητες.

Αναλυτικά περιεχόμενα μαθήματος:

Ενότητα 1. Η επιστήμη της Εργοθεραπείας I

- Ιστορική αναδρομή.
- Εισαγωγή στη δημιουργία και εξέλιξη του επαγγέλματος, της επιστήμης του και της εκπαίδευσης διεθνώς και στον ελλαδικό χώρο.
- Ορισμοί Εργοθεραπείας- Ορολογία.
- Φιλοσοφία και θεωρίες που διέπουν την Εργοθεραπεία.
- Εργοθεραπεία και άλλες επιστήμες.
- Ανθρωπιστικές, αναπτυξιακές θεωρίες, Έργο (δραστηριότητα) και Εργοθεραπεία.
- Πλαίσια όπου εργάζεται ο Εργοθεραπευτής.
- Ρόλος και βασικές επαγγελματικές δεξιότητες του Εργοθεραπευτή.
- Δεοντολογία.
- Εφαρμογές Εργοθεραπείας, ρόλοι που αναλαμβάνουν οι εργοθεραπευτές.
- Μοντέλα- πλαίσια αναφοράς- προσεγγίσεις εννοιολογικά.
- Η διαδικασία της Εργοθεραπείας.
- Για ποιους λόγους χρειάζεται ο φυσικοθεραπευτής να γνωρίζει τον ρόλο του εργοθεραπευτή;

Ενότητα 2. . Η επιστήμη της Εργοθεραπείας II

- Η επιστήμη του έργου.
- Ατομικές και ομαδικές θεραπευτικές προσεγγίσεις.
- Τα σημαντικότερα μοντέλα στην Εργοθεραπεία- εφαρμογή επιλογή ενός μοντέλου.
- Τομείς εκτέλεσης έργου.
- Δεξιότητες.
- Πλαίσια αναφοράς στην εργοθεραπευτική παρέμβαση- αξιολόγηση- μέθοδοι.
- Θεραπευτικές παρεμβάσεις-Προσεγγίσεις στην Εργοθεραπεία- τεχνικές.
- Ειδικές προσεγγίσεις που χρησιμοποιούνται στην Εργοθεραπεία.
- Αξιολόγηση- μέτρηση αποτελεσματικότητας παρεμβάσεων στην Εργοθεραπεία.
- Μοντέλα σχετικά με την αναπηρία (Ιατρικό, Κοινωνικό).

Ενότητα 3. Ειδικές Θεραπευτικές προσεγγίσεις στην Εργοθεραπεία

- Καθορισμός και χρήση των ειδικών θεραπευτικών προσεγγίσεων στην Εργοθεραπεία.
- Διαδικασίες και στόχοι.
- Η προσέγγιση της αισθητηριακής ολοκλήρωσης.
- Αισθητηριακή διέγερση.
- Κοινωνικές- Αισθητηριακές Ιστορίες (Sensory Stories).
- Δομημένη εκπαίδευση (TEACCH).
- Εντατική Αλληλεπίδραση (Intensive Interaction).
- Αναπτυξιακές – Γνωσιακές Προσεγγίσεις.
- Συμπεριφορικές προσεγγίσεις.
- Pecs – Macaton.
- Craniosacral.
- NDT- Bobath.
- Μουσικοθεραπεία, δραματοθεραπεία κ.α.
- Συνδυασμός προσεγγίσεων και τεχνικών.
- Ατομικές και ομαδικές θεραπευτικές προσεγγίσεις.
- Η χρήση των ζώων ως μέσο θεραπείας.

Ενότητα 4. Λειτουργική ενασχόληση-Δραστηριότητες Καθημερινής Ζωής (ΔΚΖ)

- Λειτουργική ενασχόληση- Ορισμός.
- Δυσλειτουργία λειτουργικής ενασχόλησης.
- Λειτουργικοί ρόλοι ζωής.
- Λειτουργικότητα κα αναπηρία.
- Τομείς λειτουργικής ενασχόλησης.
- Δεξιότητες σχετικές με τη λειτουργική ενασχόληση.
- Τι είναι οι δραστηριότητες καθημερινής ζωής.
- Δραστηριότητες σχετικές με ΔΚΖ.
- Αξιολόγηση ΔΚΖ.
- Βασικές αρχές αξιολόγησης ΔΚΖ.
- Αξιολόγηση ΔΚΖ στους ενήλικες.
- Αξιολόγηση ΔΚΖ στην παιδιατρική εργοθεραπευτική παρέμβαση.
- Ανάλυση και ερμηνεία πληροφοριών.
- Καθορισμός στόχων- Προτεραιότητες.
- Μακροπρόθεσμοι-Βραχυπρόθεσμοι στόχοι.
- Σχεδιασμός θεραπευτικής διαδικασίας.
- Βοηθήματα, προσαρμογές.

Ενότητα 5. Ψυχοκοινωνική Εργοθεραπεία

- Η Εργοθεραπεία στην Ψυχοκοινωνική Αποκατάσταση.
- Θεωρίες -Προσεγγίσεις & μοντέλα Εργοθεραπείας στην ψυχιατρική.
- Εργοθεραπεία και Ψυχιατρική.
- Ο ρόλος της Εργοθεραπείας στην αξιολόγηση ατόμων με ψυχοκοινωνική δυσλειτουργία & στην ψυχοκοινωνική αποκατάσταση.
- Η διαδικασία της εργοθεραπευτικής παρέμβασης σε άτομα με ψυχικές διαταραχές.
- Καθορισμός διαδικασίας- επιλογή μοντέλου- Αξιολόγηση-Σχεδιασμός προγράμματος- Επαναξιολόγηση.
- Πλαίσια παροχής ψυχιατρικών υπηρεσιών και εφαρμογή εργοθεραπευτικών προγραμμάτων (τμήματα οξέων περιστατικών, μέσης νοσηλείας, Κέντρα Ημέρας, δομές ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης, κέντρα επαγγελματικής εκπαίδευσης, μονάδες προστατευμένης εργασίας, μονάδες απεξάρτησης, φυλακές κ.α.).
- Η Εργοθεραπεία σε συγκεκριμένες ομάδες ψυχοπαθολογίας.

Ενότητα 6. Εργοθεραπεία σε ενήλικες με κινητικές βλάβες (μυοσκελετικές, νευρικού συστήματος)

- Ταξινόμηση.
- Προσεγγίσεις- θεωρίες σχετικές με κινητική δυσλειτουργία.
- Εργοθεραπευτική Αξιολόγηση ατόμων με κινητικές βλάβες.
- Λειτουργία της κίνησης και της αίσθησης.
- Εργοθεραπευτική παρέμβαση σε άτομα με κινητικές βλάβες (μυοσκελετικές, νευρικού συστήματος, εκφυλιστικών νοσημάτων.
- ΔΚΖ σε ενήλικες με κινητικές βλάβες.
- Βοηθήματα προσαρμογές.
- Διακριτοί ρόλοι και συνεργασία εργοθεραπευτή και φυσικοθεραπευτή.

Ενότητα 7. Εργοθεραπεία σε νεογνά-μωρά, παιδιά και εφήβους

- Αρχές εργοθεραπευτικής πρακτικής σε παιδιά.
- Μοντέλα εργοθεραπευτικής πρακτικής που υποστηρίζουν τη διαδραστική σχέση παιδί-περιβάλλον-έργο-εκτέλεση έργου.
- Εργοθεραπευτική διαδικασία σε παιδιά: τομείς/μέθοδοι/εργαλεία αξιολόγησης. Θεραπευτικές μέθοδοι/τεχνικές/μέσα της εργοθεραπευτικής παρέμβασης, αξιολόγηση αποτελεσματικότητας της παρέμβασης.
- Εφαρμογές παροχής εργοθεραπευτικών προγραμμάτων σε παιδιά.
- Εργοθεραπεία σε μονάδες προώρων, στην πρώιμη παρέμβαση.
- Εργοθεραπεία σε προσχολικές και σχολικές μονάδες.
- Διακριτοί ρόλοι και συνεργασία εργοθεραπευτή και φυσικοθεραπευτή.

Ενότητα 8. Εργοθεραπεία σε παιδιά και εφήβους με κινητικές βλάβες, αναπηρίες, αναπτυξιακές διαταραχές

- Ταξινόμηση παιδιών με κινητικές βλάβες, αναπηρίες.
- Ταξινόμηση παιδιών με αναπτυξιακές διαταραχές.
- Προσέγγιση της οικογένειας.
- Εργοθεραπευτική αξιολόγηση, παρέμβαση, επαναξιολόγηση σε παιδιά με κινητικές βλάβες, αναπηρίες.
- Εργοθεραπευτική αξιολόγηση, παρέμβαση, επαναξιολόγηση σε παιδιά με αναπτυξιακές διαταραχές.
- Βοηθήματα, προσαρμογές.
- Διακριτοί ρόλοι και συνεργασία εργοθεραπευτή και φυσικοθεραπευτή.

Ενότητα 9. Εργοθεραπεία σε άτομα 3ης – 4ης ηλικίας

- Μοντέλα Εργοθεραπείας για άτομα Γ΄ Ηλικίας.
- Εργοθεραπεία σε ηλικιωμένους με τη νόσο Alzheimer.
- Η σημασία της Εργοθεραπείας στην ανακούφιση του χρόνιου πόνου σε ηλικιωμένους.
- Η Κατάθλιψη στην Γ΄ Ηλικία.
- Εργοθεραπεία σε ηλικιωμένους με τη νόσου του Parkinson.
- Εργοθεραπεία σε ηλικιωμένους με ρευματοειδή αρθρίτιδα.
- Εργοθεραπεία σε ηλικιωμένα άτομα με κινητικές βλάβες.
- Εκπαίδευση στον Τομέα των Δραστηριοτήτων Καθημερινής Ζωής.
- Εργονομική διευθέτηση χώρου κατοικίας ηλικιωμένων.
- Ειδικά βοηθήματα και η σημασία τους για τους ηλικιωμένους με κινητικές αναπηρίες.
- Δομές για την Γ΄ Ηλικία. Η Εργοθεραπευτική παρέμβαση σε άτομα Γ΄ ηλικίας σε γηροκομεία, γηριατρικές κλινικές, γενικά νοσοκομεία, Κ.Α.Π.Η.
- Διακριτοί ρόλοι και συνεργασία εργοθεραπευτή και φυσικοθεραπευτή.

Ενότητα 10. Ομάδες στην Εργοθεραπεία - Το παιχνίδι στην Εργοθεραπεία

- Θεραπευτικές ομάδες και Εργοθεραπεία.
- Χρήση ομάδας στην Εργοθεραπεία.
- Ταξινόμηση ομάδων Εργοθεραπείας.
- Τύποι Ομάδων στην Εργοθεραπεία.
- Σχεδιασμός ομάδων.
- Σχεδιασμός συνεδρίας.
- Η Δυναμική της ομάδας.
- Αξιολόγηση.
- Το έργο του παιχνιδιού στην επιστήμη της Εργοθεραπείας.
- Βασικά χαρακτηριστικά δραστηριοτήτων παιχνιδιού.
- Είδη παιχνιδιού: αισθητικοκινητικό, εξερευνητικό, συμβολικό, κατασκευαστικό, κοινωνικό, παιχνίδι με κανόνες.
- Φυσιολογική ανάπτυξη παιχνιδιού.
- Παιχνίδι και περιβάλλον.
- Εργοθεραπευτικές θεωρητικές προσεγγίσεις παιχνιδιού.
- Η χρήση του παιχνιδιού στην ιστορία του επαγγέλματος της Εργοθεραπείας ως μέσο αξιολόγησης και θεραπείας και ως στόχο αξιολόγησης και θεραπείας.
- Αξιολόγηση παιχνιδιού, θέσπιση στόχων στο παιχνίδι, θεραπευτικές στρατηγικές για την ανάπτυξη του παιχνιδιού και της διάθεσης για παιχνίδι των παιδιών.

Ενότητα 11. Ενότητα. Δημιουργικότητα και Εργοθεραπεία

- Τέχνη και Εργοθεραπεία.
- Εργοθεραπεία και δημιουργικές δραστηριότητες.
- Ανάλυση των δημιουργικών μέσων.
- Θεραπευτική χρήση δημιουργικών δραστηριοτήτων.
- Δημιουργικές δραστηριότητες σε θεραπευτικά προγράμματα θεραπευτικών πλαισίων.
- Δημιουργικές δραστηριότητες και προαγωγή της ψυχικής υγείας.

Ενότητα 12. Υποστηρικτική τεχνολογία στην Εργοθεραπεία

- Το θεωρητικό πλαίσιο της εργοθεραπευτικής παρέμβασης στην Υποστηρικτική Τεχνολογία.
- Σύστημα πρόσβασης.
- Τεχνολογικό περιβάλλον.
- Η χρήση διακοπών για πρόσβαση στο τεχνολογικό περιβάλλον.
- Ο Ηλεκτρονικός υπολογιστής και η χρήση του από άτομα με σοβαρούς κινητικούς και αισθητηριακούς περιορισμούς.
- Ηλεκτροκίνητο αναπηρικό αμαξίδιο και η χρήση του από άτομα με σοβαρούς κινητικούς και αισθητηριακούς περιορισμούς.
- Προσαρμοσμένη και εναλλακτική επικοινωνία για άτομα με δυσλειτουργίες επικοινωνίας.

- Συστήματα ελέγχου περιβάλλοντος.
- Τα στάδια της εργοθεραπευτικής παρέμβαση στην υποστηρικτική τεχνολογία.
- Υποστηρικτική τεχνολογία και Εργοθεραπεία.
- Οδήγηση και Εργοθεραπεία.

Ενότητα 13. Διεπιστημονική Συνεργασία και συνεργασία με την οικογένεια

- Διεπιστημονική ομάδα.
- Ο ρόλος του εργοθεραπευτή στη διεπιστημονική ομάδα αποκατάστασης.
- Διεπιστημονικές ομάδες.
- Διαφορές στους ρόλους εργοθεραπευτή και φυσικοθεραπευτή και σχέση συνεργασίας εργοθεραπευτή και φυσικοθεραπευτή σε διάφορα πλαίσια (σχολικό πλαίσιο, πλαίσια υγείας, αποκατάστασης κλπ).

Μέθοδοι και μέσα διδασκαλίας:

Στις μεθόδους και τα μέσα διδασκαλίας της θεωρίας του μαθήματος περιλαμβάνονται :

- Καθοδηγούμενη μελέτη καίριων άρθρων και λοιπών πηγών, τα οποία γνωστοποιούνται εκ των προτέρων ώστε ο φοιτητής να κατανοεί αποτελεσματικότερα το περιεχόμενο των διαλέξεων-εισηγήσεων.
- Διαλέξεις-εισηγήσεις με χρήση πίνακα, διαφανοσκόπειου, σταθερό προβολικό σύστημα (overhead projector), βίντεο και τηλεόραση.
- Συζήτηση στην τάξη και ανατροφοδότηση.
- Ερωτήσεις για την κατανόηση των σημαντικών σημείων κάθε διάλεξης-εισηγήσης, τις οποίες ο κάθε φοιτητής απαντά και αυτοαξιολογείται.
- Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) (πολυμέσων, ηλεκτρονική συζήτηση μέσω πλατφόρμας ασύγχρονης εκπαίδευσης και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου).

Μέθοδοι αξιολόγησης:

Μέθοδοι αξιολόγησης: Η αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών πραγματοποιείται σύμφωνα με τον κανονισμό του Ιδρύματος. Βασική προϋπόθεση αποτελεί η επιτυχής ολοκλήρωση του θεωρητικού μέρους του μαθήματος. Η αξιολόγηση της επίδοσης του φοιτητή πραγματοποιείται με μία τελική αξιολόγηση, γραπτή ή προφορική. Στην προφορική αξιολόγηση απαιτείται η παρουσία δύο εκπαιδευτικών. Η τελική αξιολόγηση του μαθήματος πραγματοποιείται μετά το τέλος του διδακτικού εξαμήνου σε όλη την ύλη που διδάχθηκε. Ο φοιτητής καλείται να απαντήσει σε ερωτήσεις που καλύπτουν ισομερώς τις διδακτικές ενότητες του μαθήματος και επιπλέον σε μία ερώτηση που απαιτεί κριτική σκέψη. Η βαθμολογία είναι από 0-10 και με την προϋπόθεση ότι έχει απαντήσει στο 80% των ερωτημάτων.

Η καταλληλότητα των θεμάτων αξιολόγησης ελέγχεται από τον Τομέα, ο οποίος δημιουργεί τράπεζα θεμάτων ανά γνωστικό αντικείμενο που είναι διαθέσιμη στους φοιτητές.

Η τελική βαθμολογία καταχωρείται στην δεκάβαθμη κλίμακα (0-10) με ελάχιστο βαθμό επιτυχίας το 5. Ταυτόχρονα η τελική βαθμολογία καταχωρείται με την σχετική κλίμακα βαθμολογίας του ευρωπαϊκού συστήματος μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων (ECTS), όπου A, B, C, D, & E είναι το 10%, 25%, 30%, 25% & 10% των επιτυχόντων αντίστοιχα.

Σχετική βιβλιογραφία:

1. Byers-Connon, S., Lohman, H., Padilla, R.L. (2005). *Occupational Therapy for Elders – Strategies for the C.O.T.A.* St. Louis: Mosby.
2. Case-Smith, J., O' Brien, J.C. (2015). *Occupational therapy for Children and Children (7th ed.)*. Missouri: Mosby.
3. Classen, S. (2017). *Driving Simulation for Assessment, Intervention and Training*. AOTA PRESS
4. Cole, M.B. (2012). *Group dynamics in Occupational Therapy: The Theoretical Basis and Practice Application of Group Intervention (4thed.)*. Thorofare, N.J.: Slack Inc.
5. Cook, A.M. Polgar, J.M. (2012). *Essentials of Assistive Technologies*. St. Louis: Mosby.
6. Kramer, P., Hinojosa, J. (2010). *Frames of Reference for Pediatric Occupational Therapy (3rd ed.)*. USA: Lippincott Williams and Wilkins.

7. McHugh Pendleton, H. Schultz-Krohn, W. (2017). *Pedretti's Occupational Therapy: Practice Skills for Physical Dysfunction*, 8th ed., US: Mosby.
8. Rodger, S., Kennedy-Behr (2017). *Occupation Centred Practice with Children. A Practical Guide for Occupational Therapists*. UK: Wiley Blackwell.
9. Taylor, R. (2008). *The Intentional Relationship: Occupational Therapy and Use of Self*. Philadelphia: FA Davis.
10. Tubbs, C., Drake, M. (2006). *Crafts and Creative Media in Therapy*. Thorofare: Slack
11. Tufano, R. Cole, M. (2008). *Applied Theories in Occupational Therapy: A Practical Approach*. Thorofare, NJ: SLACK Inc.